

REGULAMENT

privind reflectarea în mijloacele de informare în masă a campaniei electorale pentru alegeri în Adunarea Populară (Halc Topluşu) a UTA Găgăuzia (Gagauz Yeri) din 16 martie 2008

I. Dispoziții generale

1. Prezentul Regulament stabilește modul, standardele și principiile generale de reflectare de către mijloacele de informare în masă (MIM) ale Găgăuziei și ale Republicii Moldova a campaniei electorale pentru alegeri în Adunarea Populară (Halc Topluşu) a UTA Găgăuzia (Gagauz Yeri) din 16 martie 2008.
2. Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei (în continuare CEC) și Consiliul Coordonator al Audiovizualului stabilește condițiile de reflectare a campaniei electorale de către toate instituțiile audiovizualului și presa autonomiei și ale Republicii Moldova.
3. Reflectarea campaniei electorale se efectuează în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, Legea UTA Găgăuzia „Cu privire la alegerile în Adunarea Populară (Halc Topluşu) a UTA Găgăuzia (Gagauz Yeri)”, Codul Audiovizualului, actele normative internaționale la care Republica Moldova este parte, prezentul Regulament și cu alte acte normative în vigoare.
4. Principiile de reflectare obiectivă și imparțială a alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei se consideră obligatorii și pentru MIM străine acreditate în spațiul informațional al Republicii Moldova. Răspunderea pentru comiterea unor încălcări este pusă în sarcina titularilor de licențe.
5. CEC a Găgăuziei în procesul de organizare și desfășurare a alegerilor conlucrează cu toate MIM pentru organizarea manifestațiilor ce țin de educația civică a alegătorilor și informarea populației asupra derulării procesului electoral.
6. La cererea Comisiei Electorale Centrale sau a Consiliului Coordonator al Audiovizualului MIM sînt obligate să difuzeze materiale cu caracter social, electoral și educație civică, să desfășoare campania de informare a alegătorilor asupra procedurii de vot și a altor particularități de votare.
7. Concurenții electorali participă pe bază de egalitate în campania electorală și beneficiază de drepturi egale la utilizarea mijloacelor de informare în masă în conformitate cu legislația în vigoare și prezentul Regulament.

II. Modul de plasare a publicității preelectorale de către MIM publice și private

8. În cazul în care se acordă timp de antenă pentru agitație preelectorală unui concurent, instituția audiovizualului este obligată ca în limitele aceluiași tip de emisiune să acorde timp de antenă și altor concurenți, fără rețineri nefondate și fără a se acorda prioritate unor anumiți candidați la funcția de deputat.
9. Concurenții electorali beneficiază de timp de antenă în ore de maximă audiență la instituțiile publice și private ale Audiovizualului. Telespectatorii și radioascultătorii sînt informați prin subtitre și/sau vocal că acest comunicat constituie publicitate preelectorală contra plată sau gratuită. Publicitatea preelectorală se difuzează separat de publicitatea comercială și de alte tipuri de publicitate.
10. Durata minimă a spoturilor publicitare preelectorale trebuie să fie de 20 secunde.
11. Emisiunile cu caracter preelectoral se transmit numai în cadrul rubricii „Campania electorală – 2008”. Acestea se evidențiază prin semnale sonore și/sau vizuale pentru identificare și diferențiere de alte emisiuni.
12. MIM publice și private desemnează prin ordin unul sau cîțiva responsabili pentru coordonarea activității organizațiilor în perioada campaniei preelectorale și asigurarea condițiilor optime de punere pe post a materialelor electorale. Numele de familie, telefoanele de la serviciu și domiciliu, fax-ul și adresa electronică a acestor persoane se comunică Comisiei Electorale Centrale și Consiliului Coordonator al Audiovizualului.
13. Publicațiile periodice fondate de instituțiile statului, precum și publicațiile independente, acordă concurenților electorali maximum jumătate de coloană de ziar. Fiecare material al concurenților electorali publicat în ziar este inserat în rubrica „Campania electorală – 2008”. Pe material se aplică mențiunea: „Plătit din fondul electoral” sau „Publicat pe principii comerciale”.
14. Plata pentru plasarea publicității preelectorale în MIM se efectuează la prețuri ce nu depășesc plata încasată în mod obișnuit pentru publicitatea comercială.
15. La solicitarea concurenților electorali privind crearea spoturilor publicitare preelectorale, instituțiile Audiovizualului pot oferi contra plată, potrivit tarifelor în vigoare, servicii de filmare, înregistrare, montare, sonorizare și grafică computerizată.
16. Instituțiile Audiovizualului acordă timp de antenă pentru campania electorală la unele și aceleași ore de emisie, stabilite pentru toată perioada electorală și în condiții egale pentru toți concurenții electorali.
17. Timpul de antenă și spațiul în ziare se acordă concurenților electorali, în baza cererilor depuse, numai după înregistrarea acestora la CEC.
18. Timpul de antenă acordat și programat la cererea concurentului electoral, dar neutilizat din vina acestuia, nu se restituie.

19. Timpul de antenă acordat și programat la cererea concurentului electoral, dar neutilizat din cauza defecțiunilor tehnice ale utilajului de transmisie al instituției audiovizualului responsabilă și/sau din alte motive, se reprogramează în condițiile Reglementării interne.
20. Instituțiile audiovizualului, publice și private, trebuie să evite difuzarea materialelor publicitare despre activitatea concurenților electorali în cadrul programelor consacrate competițiilor sportive, de divertisment, concursurilor, talk-show-urilor, cu excepția emisiunilor cu caracter electoral.
21. Se interzice participarea concurenților electorali în calitate de prezentatori de știri, redactori sau moderatori ai altor tipuri de emisiuni de radio și televiziune în perioada campaniei electorale.
22. Instituțiile audiovizualului, publice și private, în perioada campaniei electorale nu prezintă concurenții electorali în cadrul emisiunilor informative.
23. Publicitatea preelectorală nu poate fi inserată în buletinele de știri și în alte programe informative, în emisiunile pentru copii sau didactice, religioase, sportive, culturale și de divertisment sau în alte tipuri de emisiuni.
24. În cazul utilizării unor materiale de arhivă ale videotecii, acestea trebuie să conțină mențiunea „imagini de arhivă”, cu indicarea datei filmării. Astfel de materiale nu pot fi utilizate, dacă apare posibilitatea denaturării imaginii concurentului preelectoral sau modificării sensului inițial al materialului utilizat.
25. Concurenții electorali prezintă instituțiilor audiovizualului casetele cu înregistrarea materialului publicitar preelectoral cu cel puțin 24 de ore înainte de ora emisiei.
26. Timpii de antenă se vor utiliza pentru:
  - expunerea programelor concurenților electorali;
  - agitație preelectorală (reportaje de la adunări, mitinguri, întruniri cu alegătorii);
  - transmiterea apelurilor, declarațiilor, altor materiale preelectorale, spoturilor publicitare electorale, separate de celelalte programe prin generic, specificându-se că este vorba de publicitate preelectorală.
27. Se interzice utilizarea în spoturile publicitare, în emisiunile și discuțiile preelectorale a imaginilor Președinției, Parlamentului, Comitetului executiv și Adunării Populare a Găgăuziei, a organelor administrației publice centrale sau locale.
28. Persoanele cu funcții de răspundere în organele administrației publice și care concurează la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei nu au dreptul să acorde interviuri și să facă declarații care să conțină informații cu privire la activitatea lor administrativă, pentru a nu putea fi utilizate în scopul agitației preelectorale.
29. Răspunderea pentru conținutul materialelor electorale o poartă concurentul electoral.
30. Se interzice comentarea materialelor preelectorale publicate și difuzate atât de Comisia Electorală Centrală și Consiliul Coordonator al Audiovizualului, precum și de concurenții electorali.

31. Timpul de antenă și spațiul de ziar contra plată se acordă concurenților electoral numai după achitarea în prealabil a sumei de plată stipulată în contractul încheiat între MIM și concurentul electoral.
32. În perioada electorală orice sondaj al populației pe teritoriul UTA Găgăuzia cu privire la opțiunile politice se poate desfășura numai cu informarea în prealabil a CEC a Găgăuziei.
33. Cu 2 zile înainte de alegeri și în ziua desfășurării alegerilor MIM nu are dreptul să dea publicității rezultatele sondajelor sociologice, realizate în rîndul alegătorilor și care vizează rezultatul eventual al alegerilor.
34. În ziua alegerilor se interzice orice fel de agitație preelectorală.
35. În ziua alegerilor, pînă la închiderea circumscripțiilor electorale, se interzice difuzarea în MIM a materialelor, inclusiv a interviurilor cu alegătorii, privind numărul de voturi întrunite de concurenții electorali pe parcursul zilei și șansele concurenților.
36. Reprezentanții mijloacelor de informare în masă beneficiază de aceleași drepturi ca și observatorii acreditați.
37. În cazul în care se aduc prejudicii imaginii unuia dintre concurenții electorali în afara programelor sau a materialelor publicate în rubrica „Campania electorală - 2008” acesta din urmă are dreptul la replică în aceleași condiții, expediind solicitarea în formă scrisă sau prin fax. MIM acordă concurenților electorali dreptul la replică sau rectificare în baza cererii sau hotărîrii CEC în termen de maximum 48 de ore de la adoptarea acesteia. Ultima zi pentru exercitarea dreptului la replică se consideră ziua de vineri precedentă zilei alegerilor.
38. Litigiile care apar între concurenții electorali și MIM se soluționează de către Comisia Electorală Centrală, Consiliul Coordonator al Audiovizualului și instanțele de judecată în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova. Hotărîrile Comisiei Electorale Centrale și ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului pot fi contestate în instanțele de judecată în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova.
39. MIM sînt obligate să respecte confidențialitatea materialelor preelectorale pînă în momentul difuzării, să asigure condiții egale, neutralitate și imparțialitate în comentarea acestora.
40. Redacțiile MIM vor evita să reflecte materialele, prezentate de concurenții electorali, ce conțin insulte la adresa altor concurenți, învinuiri nefondate, alte acuzații ce lezează onoarea și demnitatea persoanei.
41. În perioada campaniei electorale se interzice difuzarea știrilor sau a informațiilor privind activitatea filantropică a candidaților sau a rudelor acestora pînă la gradul doi de rudenie.

III. Timpii de antenă contra plată

42. În perioada campaniei preelectorale instituțiile publice ale audiovizualului sînt obligate, iar instituțiile private ale audiovizualului au dreptul să acorde timpi de antenă contra plată tuturor concurenților electorali pe principii de egalitate și imparțialitate după cum urmează:
- fiecărui concurent electoral înregistrat se acordă maximum 120 de minute la fiecare post de televiziune și 120 de minute la fiecare post de radio.
43. Timpii de antenă acordați contra plată concurenților electorali nu trebuie să depășească două minute pe zi la fiecare post de televiziune și două minute pe zi la fiecare post de radio. Concurentul electoral are dreptul să utilizeze timpul de antenă acordat contra plată în mod eșalonat în conformitate cu orarul timpului de antenă prevăzut de Reglementarea interioară.

IV. Dezbateri preelectorale

44. Compania Publică „Gagauziya Radio Televizionu” este obligată să acorde gratuit, iar instituțiile private de radio și televiziune au dreptul să organizeze în cadrul campaniei electorale dezbateri publice în condiții echitabile pentru toți concurenții electorali, la care trebuie să participe minimum 2 invitați. Dezbaterile se organizează numai după expirarea termenului prevăzut pentru înregistrarea concurenților electorali. Instituțiile audiovizualului acordă pentru dezbaterile preelectorale nu mai puțin de 90 de minute pe zi. Acest timp poate fi utilizat pentru o una sau mai multe emisiuni.
45. La dezbaterile preelectorale participă concurenții electorali sau reprezentanții acestora. Temele dezbaterilor preelectorale se stabilesc de către instituțiile audiovizualului după consultarea anticipată a concurenților electorali.
46. Concurenții electorali sînt invitați la dezbaterile preelectorale în formă scrisă cu cel puțin 24 de ore înainte de punerea pe post a emisiunii, toți împreună sau în grupuri organizate conform unuia dintre următoarele principii:
- în ordinea depunerii cererii de către concurenții electorali la instituția audiovizualului;
  - în ordinea înregistrării concurenților electorali la CEC;
  - în ordine alfabetică;
  - prin tragere la sorți.
47. Refuzul sau lipsa unuia sau a mai mulți concurenți electorali de la dezbaterile preelectorale se dau publicității și nu constituie temei pentru anularea sau întreruperea emisiunii. În cazul în care unul sau mai mulți concurenți electorali nu vor participa la dezbateri, timpul acordat acestora se exclude din volumul total al emisiunii și nu se restituie.
48. Regulile de desfășurare a dezbaterilor se aduc la cunoștința concurenților electorali odată cu invitația de participare la dezbaterile preelectorale și înainte de începutul emisiunii.
49. Instituțiile audiovizualului cronometrează timpul prin intermediul unor mijloace audio- sau video ușor sesizabile de participanții la dezbateri și auditoriu.
50. În timpul emisiunilor de dezbateri preelectorale nu se admite inserarea materialelor publicitare.
51. În timpul dezbaterilor publice concurenții electorali își pot exprima liber opiniile. Dar totodată este interzis:

- să utilizeze materiale care să conteste ordinea constituțională și să destabilizeze ordinea publică, să atenteze la securitatea persoanelor și a bunurilor materiale;
- să facă uz de expresii care lezează onoarea și demnitatea persoanei;
- să divulge secrete, protejate de stat;
- să folosească mijloace de exprimare care denigrează alți candidați sau reprezentanți ai acestora;
- să utilizeze combinarea culorilor și/sau a sunetelor care se aseamănă cu simbolurile naționale ale Republicii Moldova sau ale altor state, precum și alte imagini care reprezintă instituțiile Președinției, Parlamentului sau ale administrației publice centrale și locale;
- să utilizeze documente video- sau audio care implică personalități istorice din Moldova sau de peste hotare;
- să prezinte dovezi pentru a susține acuzarea de crimă sau de acțiuni ce contravin normelor morale față de alt candidat;
- să incite la ură sau discriminare pe considerente de sex, orientare sexuală, rasă, religie, origine națională sau etnică.

52. Redactorii și moderatorii emisiunilor de dezbateri preelectorale sînt obligați:

- să formuleze clar întrebările manifestînd neutralitate și imparțialitate;
- să asigure echilibrul necesar față de opiniile expuse în cadrul emisiunii, acordînd fiecărui participant la dezbateri posibilitatea de a-și expune opinia sa;
- să asigure menținerea dezbaterilor în sfera de interes a campaniei electorale și a tematicii stabilite;
- să intervină în cursul discuției, atunci cînd prin comportamentul sau exprimările sale participanții la dezbateri încalcă prevederile capitolului IV al prezentului Regulament, iar în cazul în care invitații nu se conformează solicitărilor, moderatorul are dreptul să închidă microfonul respectiv.

V. Dispoziții finale

53. MIM ce difuzează materiale preelectorale sînt obligați:

- să țină evidența timpului de antenă și o dată la 10 zile să informeze CEC a Găgăuziei despre volumul timpului de antenă și a spațiului de ziar acordate gratuit sau contra plată concurenților electorali;
- la cererea Comisiei Electorale Centrale să prezinte materialele utilizate împreună cu copiile contractelor de prestare a serviciilor.

54. Materialele publicate în presă, înregistrările și fonogramele emisiunilor cu tematică preelectorală (ce vizează campania electorală, inclusiv transmise în direct) se păstrează pe un termen de cel puțin 3 luni din ziua difuzării sau publicării. În cazul examinării unor litigii, termenele de păstrare ale acestor materiale se prelungește prin decizia (demersul) Comisiei Electorale Centrale, Consiliului Coordonator al Audiovizualului sau a instanței de judecată.

55. MIM private, care nu doresc să participe sub nici o formă în campania electorală, anunță public despre aceasta în termen de 5 zile din ziua publicării prezentului Regulament, fapt care este comunicat în scris Comisiei Electorale Centrale și Consiliului Coordonator al Audiovizualului.

56. Nerespectarea prevederilor prezentului Regulament în perioada campaniei electorale atrage după sine aplicarea măsurilor prevăzute de legislația în vigoare a Republicii Moldova.

